

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De Postryder verschynt s' dingsdags, s' dondersdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annonces, gold, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reklamen, per drukregel, 25 centiem.

TONGEREN, DEN 27 JUNY.

Toestand der provincie Limburg.

Bevolking.

De bevolking van onze provincie bedroeg op den 31 december 1864, het getal van 199,705 inwoners. In dit cyfer telt het arrondissement Tongeren voor 76,022, dat van Hasselt voor 83,414 en dat van Maeseyck voor 40,269. De vermeerdering der bevolking gedurende het afgelopen jaer is dus van 463 voor de gansche provincie.

Kiezers.

Er zyn in de provincie 3,643 personen die de hoedanigheden bezitten om kiezer te zyn, waarvan 1441 in het arrondissement Tongeren, 1641 in het arrondissement Hasselt, en 561 in het arrondissement Maeseyck. Dit maekt eene vermeerdering van 34 kiezers in vergelyking met het vorig jaer.

Jury.

De lyst van de personen die de vereischten bezitten om deel van den jury te maken bevat 735 namen. 370 dezer personen zyn woonachtig in de steden der provincie. 54 inwoners der steden en 43 der buiten gemeentens zyn op de lyst der jurés gebragt uit hoofde van hun beroep.

Belastingen.

De grondbelasting voor 1864 heeft in Limburg fr. 1,036,573.81 opgebragt; de personeele belasting fr. 279,648.32; de patenen francs 90,847.20. In deze cyfers zyn begrepen de openen ten voordeele der provincie en der gemeentens.

Het regt van verkoop van sterke dranken heeft opgebragt fr. 48,145.25. De vier steden komen in dit cyfer voor de volgende sommen: Tongeren fr. 3,453.00; Hasselt fr. 3,272.50; Sint-Truiden fr. 3,453.75; Maeseyck fr. 976.25. Er zyn in Tongeren 220 verkoopers van sterke dranken; in Hasselt 198; in Sint-Truiden 230; in Maeseyck 63. In de geheele provincie vindt men er 3460.

Het regt van verkoop van tabac en cigaren heeft opgebragt fr. 9,973.50; in Tongeren (stad) fr. 1,199.00, in Hasselt fr. 801.00; in Sint-Truiden fr. 1,087.50; in Maeseyck fr. 384.00. Er zyn in Tongeren 26 cigaren verkoopers, in Hasselt 17, in Sint-Truiden 14, in Maeseyck 7.

De penningen van het volk.

De groote heeren die in de Kamer en in 't Senaat zetelen en daer de meerderheid uitmaken, springen al aerdig om met het geld, met het zweet van het volk, zegt het *Vrye Woord*, en het blad heeft geky.

In zake van openbare werken gaen zy met eene zoo groote onbezonnenheid vooruit, dat men waerlyk twyfelan zou, of die heeren hunne zinnen wel hebben.

Zeker en vast werden zy onder familie raed gesteld, legden zy in hunne persoonlyke zaken die zelfde lichtzinnigheid, dit zelfde gebrek aen doorzicht en berekening aen den dag.

Het gouvernement heeft, in ons gelukkig België, er de gewoonte weten in te brengen, hare meerderheid alle soorten van openbare werken te doen stemmen, zonder dat deze zich ooit het bewys doet afleveren dat erne zekere vast bepaalde som, voor die werken, niet overschreden zal worden.

De meerderheid stemt een werk en een cyfer daerby, doch nooit weet zy of die som toereikend is, al of niet.

Zoo werd, by voorbeeld, over eenige jaren in 't belgisch parlement beslist dat, ter herinnering aen onze koningin zaliger, er eene kerk te Laeken zou worden gebouwd.

Eene som van 800,000 fr. werd ten dien einde gestemd; het gouvernement had belood dat zulks genoeg was.

Heden heeft men reeds by de 3 miljoen aen die zelfde kerk besteed, en voor zy af is, zal men er nog wel eenige miljoen aen opdoen.

Iets dergelyks gaet er begonnen worden met het paleis van justitie dat men voornemens is te Brussel op te richten.

Ziehier hoe de volksvertegenwoordiger M. Le Hardy de Beaulieu, een liberael die zich nog al zeer dikwyls anti-ministerieel toont, het ontwerp van het gouvernement bespreekt.

« Eerst was er maer kwestie van eene uitgaaf van 12 miljoen.

» Wanneer het paleis van justitie ter sprake is gekomen in den provincialen raed van Brabant, zegde men ons dat 12 miljoen het uiterste, het allerhoogste cyfer was dat men kon bereiken.

» Heden treffen wy tusschen de stukken die ons verhandigt zyn geworden, eenen brief aen, van den minister van justitie, waarin die 12 miljoen er reeds 13 zyn geworden, welke men ons thans opgeeft als den hoogsten prys mogelyk. Dit is alreeds 1/4 meer. En ik wil u bewyzen dat die 15 miljoen nog niet de helft zyn van de som welke dit werk wezentlyk zal kosten.

M. Le Hardy haelt hier aen dat de herstellingswerken van den Louvre 56 miljoen hebben gekost; dat het nieuw opera te Parys beraemd is op 50 miljoen; dat het paleis van justitie, 't welk men te Londen gaet bouwen, op 50 miljoen geschat is; 50 miljoen welke door de advokaten zullen bezorgd worden, zonder bemoeiing van het gouvernement. Dat het koninklyk paleis van Madrid, van dezelfde grootte ongeveer als het paleis van justitie voor Brussel ontworpen, meer dan 100 miljoen heeft gekost. Dan gaet M. Le Hardy voort:

« Wie zal er verantwoordelyk zyn, indien er voor het paleis van justitie 30 of 50 miljoen noodig zyn in plaats van 15?

» De Kamer alleen! en zy zal zich op niemand kunnen beroepen.

» Ik vraag het u, Mynheeren, zou het dan niet noodig zyn en rechtvaardig, dat wy beter ingeheld worden om door ons eigen te kunnen onderzoeken tot welk cyfer de uitgaven zouden kunnen klimmen.»

Wy juichen deze woorden van M. Le Hardy toe. Met hem, vinden wy het gek een werk te beginnen waer men den waren prys niet van kent; en nog gekker, miljoenen en miljoenen te besteden aen werken van pracht die nog lang kunnen gemist worden, wanneer het noodzakelyke verzuimd wordt.

Sterfgeval.

Een groot getal personen, kunstenaers en letterkundigen, leden van administratiën en van vershillige maatschappyn, waren woensdag namiddag, omtrent 3 ure, naar het museum Wiertz en naar het sterfhuus gegaen om de laetste hulpe te bewyzen aen den grooten kunstenaar dien de kunst en België verloren hebben.

Wiertz had gevraagd, by het uiten zynen laetste wenschen om zyn lichaam in den hof zynen woon, achter de statie van den zieren weg van Luxemburg te mogen begraven; doch moeylykheden die niet zyn verreffend en die het voorwerp van bedryvige onderhandelingen zyn, hebben nog niet toegelaten deze testamentaire schikking te doen verbodigen. Het eigendom van het museum Wiertz en deszelfs afhankelykheden behoort aen den Staet.

Van eenen anderen kant, heeft de stad Dinant de eer afgevraagd het lyk des afgestorvenen in zyne geboortestad te mogen doen ter aerde bestellen.

De burgemeester van Dinant was met eene deputatie uit deze stad vertrokken om de lykplechtigheid huns betreunden medeburgers by te woonen; hy heeft in het sterfhuus, by de lykkamer waarin de kist stond de eerste redevoering uitgesproken, welke door verscheidene andere gevolgd werd.

De laetste oogenblikken van Wiertz zyn door de stralen des geloofs niet opgehelderd geworden. Vreemde tegenspreking!... De beruchte kunstenaar, die de overschoone schildery *De zegepraal van Christus* gemaakt had, is gestorven onder het miskennen der godheid van dienzelfden Christus; hy is als vrydenker van deze wereld gescheiden, aldus een nieuw en droevig voorbeeld gevende van de dwalingen waarin de grootste geesten zelve kunnen geraken wanneer zy eens de waarheid voor de dwaling verlaten hebben. Wy zeggen het met droefheid: de lykplechtigheid van Wiertz was onweerdig van de faem van zulken man; zy zoude door eene golddienstige zegening gezuiverd en verheven zyn geworden. Helaes! zy heeft onder het goldeloos patroonschap der solidairen plaats gehad. (Tyd)

De kunstschilder Wiertz heeft M. Ch. Polvin tot zyn algemeen erfgenaem benoemd. Deze is onmiddelyk met M. den minister van binnenslandsche zaken in onderhandeling getreden, om, mits zekere voorwaarden, aen den belgischen Staet, al de kunstwerken van Wiertz af te staen. Voor het gebruik van zyn werkhuus had Wiertz zereen zynen voornaemste schilderyen aen den Staet gegeven, te weten: *Patrokles; de val der engelen; de triomf van Christus; Christus in het graf* met de twee panneelen *Adam en Eva*, en de *lichtbaek van Golgotha*.

Tydingen uit Polen. — Verkoopung van Juweelen.

Men leest in den *Czas*, van 17 juny: « De grootmeester van polnie van Warschau laet weten, dat er den 26 juny in de kanselary der onderzoekings-kommissie op het stadhuus en in tegenwoordigheid van den majoor Mrowinski, voorzitter dier kommissie, eene openbare verkoopung van kostbare voorwerpen zal plaats hebben.

» Deze verkoopung betraet gouden horlogien, oorhangers, ringen, doekspelden, trouwringen, enz. Deze voorwerpen hebben aen politieke gevangenen toebehoord en werden hun op het oogenblik hunner opslating ontnomen.

» Meer dan eene echtgenote zal er wellicht den trouwing van haren man vinden; meer dan eene moeder zal een voorwerp vinden, hetwelk aen haren zoon trefte toebehoord, en zal hetzelfde als eene herinnering aen dien dierbaren zoon willen aankopen.»

De H. Vader en H. Vegezyl.

De *Morimoto* bevat eenen brief uit Rome, volgens welken den Paus, in een gehoor aen het opperhoofd der romensche municipaliteit verlegend, zich op de volgende wyze opzichts de onderhandelingen, zou hebben uitgedrukt:

« Ik geloof gezinsins dat de zaak hopeloos is, aenzyen ik veel op de godvruchtigheid reken waerdoor het huus van Savoije zich altyd heeft onderscheiden. Wat my reden tot hoop geeft, is de inschikkykheid waarop het op myne uitnodigdig om te onderhandelen, geantwoord heeft, en de keus der personen, welke er ten dien einde zyn gezonden. Volgens hun karakter heeft men reden zich te verwachten, niet aen eene d-finitieve regeling, maer ten minste aen eene niet verre verwyderde overeenkomst.»

Paerden-anot.

De *Journal du Tarn* meldt een sterfgeval uit hoofde van het suot, die verschrikkelike parricidezichte, welke ook den mensch trefte door de besmetting en waer van men in den buiten niet genoeg de doodlyke hevigheid vrees. Hoppen wy dat de volgende daedzaak tot voorbeeld zal strekken aen onze landbouwers, die maer al te zeer geneigd zyn om de noodzakelykste gezondheidsvoorzorgen te vermyden.

De familie Gaurel, bewoonende de gemeente Arthez, had een ezyl die besmet werd van het suot. De ontboden veearts gehoord alle vereischtevoorzorgen, maer men sloeg zyne voorschriften in den wind.

Het gevolg dezer onachtzaamheid liet zich niet lang afwachten: eenige dagen nadien, den 26 february, werd een jongman van het huusgeken, Salvi Gaurel, oud 22 jaren, de eerste tekenen der yselyke ziekte gewaer. Doktor Groe werd by den zieke ontboden; de kwaal moest evenwel sterker zyn dan de sebranderste zorgen: den 16 maart stierf de jonge Gaurel, na gedurende achttien dagen wreede smarten te hebben uitgestaan.

De erinoline op Madagascar.

De koningin van Madagascar is begonnen de erinoline te dragen. Zy heeft dit soort van kleedsel ingehuldigd ter gelegenheid eener golddienstige plechtigheid, welke zy den 15 april laetstleden, nabij Tamarine, bywoonde. Het schynt dat de meuwe mode door het volk zeer goed ontvangen is. De prinsessen der koninklyke familie alleen zyn gemachtigd de erinoline te dragen. De koningin heeft hierop slechts eene enkele uitzondering gemaakt ten voordeele der vrouw van Raminarivany, haren eersten minister.

Een koninglyk besluit van den 14 juny verleent een subsidie van 400 fr. aen de *Société scientifique et littéraire* van Limburg.

— Een merkelyke opslag doet zich op de byzonderste graenmarkten van het land gevoelen. De tarwe en het spelt zyn gisteren te Luik eenen frank opgegaen terwyl de haver met verhoogung van fr. 1.50 verkocht werd.

— M. D. broux, kapelen te Roelinge, is in dezelfde hoedanigheid te Warnant benoemd.

— *Do stentel der gewijzigde spelling, handleiding ten dienste van allen die de nederlandsche taal schryven* is reeds aen de vierde vermeerderde uitgaaf gekomen. Dit werkje is verkrygbaar, ten prijze van 50 centiem om het bureel van den *Postryder*.

— De *Moniteur* van heden bevat een koninklyk besluit, waerby de hertog van Brabant en de graef van Vlaenderen tot lutenants-generaels by het leger word a benoemd.

— De graef van Vlaenderen heeft dezer morgen, vergezeld van zyne aide-de-camps en ordonnance-officiers Brussel verlaten, om in Frankryk en Zwitserland eene spelreis te doen.

— Men schryft uit Brussel dat de koninklyke familie van Engeland toegesteed heeft eenige dagen te Brussel te komen doorbrengen. Koningin Victoria had aen den hertog en aen de hertogin van Brabant haer bezoek en dat haer kinderen beloofd voor de maand augustus. Het is op het einde derzelfde maand dat de koningin van Engeland zich naar Cobourg moet begeven alwaer eene familie vergadering zal plaats hebben voor de inhuldig van het monument opgerigt aen de nagedachtenis van prins Albert.

— Het pensioen dat M. Jos. Lebeau, als oud-minister genoot, wordt thans aen zyne weduwe, door den Koning uit zyne eigene kas betaeld.

— De belgische geneeskundige Boud heeft in zyne laetste zitting besloten, eene pattie aen de Kamer te zenden, opdat er eene meuwe wet op het geneeskundige onderwijs zoude worden gemaakt, waerby zou worden bepaald: 1° een enkele centrale jury; 2° het herstel van het geschreven exaem; 3° de afschaffing der certificaet-kursussen.

— M. Saligo, bankier te Geeraerdsbergen, heeft zich gezeffoerd.

— In de koolmyn van Gerard-Cloes heeft men nog de laetste lyken niet opgehaeld.

— Men schryft uit Leuven:

Onder de bedevaert-places des lands neemt Scherpenheuvel voorzeker zoo niet de eerste, althans een der eerste plaatsen in. Het is ongelooflyk wat volk zich dervwaerts begeeft, d-ere om daer, neêrgeknield onder de schaduw van het miraculeus beeld van Onze-Lieve-vrouw, hulp en bystand af te smeeken van haer, welke de christenen onder den naam van « Moeder der bedrukten » aanroepen; genen om Maria te bedanken voor de gunsten van den Hemel door hare voorspraak bekomen. Pas eenige dagen geleden hebben wy er processiën zien d-fileren, welke, voorgegaen van het Kruis en uit honderden menschen samengesteld, zich naar den vermaerden tempel begeeven, onder het zingen van *lofzangen en liederen* ter eere van Onze-Lieve-vrouw. 't Was een indrukwekkend schouwspel, en zy die te Scherpenheuvel niet geweest zyn, kunnen zich geen denkbeeld vormen van de godsvrucht welke men daer ziet.

Heden Zondag is de Conferentie mit de parochie van Onze-Lieve-Vrouw-ter-Koorts, welke, gelyk men weet, tydens het heerschen van den cholera haer ter stede oppgericht werd, op hare beurt ter bedevaert gegaen, om aen Onze-Lieve-Vrouw te Scherpenheuvel hare jaerlyksche schuld te gaen betalen. Van den avond om zes uren, zoo men zegt, zal deze processie, welke uit rond de duizend personen bestaat, aen de statie van den zierenweg afgehaeld worden.

— Gisteren namiddag heeft er, nabij de brug, buiten de Roodepoort, te Aalwerpen, een tooneelje plaats gehad, dat veel heeft doen lachen, en hetwelk men als volgt vertelt:

Een kanonnier, die omstreeks 5 ure mit de polieckamer zynen kazerne was ontoapt, werd door de wacht vervolgd. Zende dat hy gung gegrepen worden, sprong hy buiten de Roodepoort in de vest, bereikte een vlot en liet zich voortdruiven. Alzo kwam hy aen den overkant van het water, waer eenige personen hem eene flesch jenever, brood en tabak deden geworden.

Door de groote menigte volks, welke dit schouwspel stond na te zien, kon de wacht er moeylyk omtrent komen; overigens, de kanonnier was zeer spoedig te midden der vest, waer hy op zyn gemak, op het vlot gung liggen en de wacht uitlachte.

Dit dierde zoo lang dat hy zelve het eindelyk moede werd, in een ommezien aen kant kwam aen wal sprong en in d-ertrig van den Dam het hazenpad koos, en wel zoo snel dat de wacht hem niet heeft kunnen achterhalen.

— Men schryft uit Breda, 22 juny: Vele te veldstaende aardappelen zyn in den afgelopen nacht bevrozen. Ook de druiven hebben veel geleden.

— Uit Noord-Holland zullen ongeveer 380 stryders van de jaren 1813-15 aen het feest te Leyden deel nemen.

— Vershillge korrespondentiën uit Caprica melden dat Garibaldi ziekelik is.

— Den 24 heeft men te Florencie de verjaring van den veldslag van San-Martino gevierd. Ter dier gelegenheid zyn de nationale garde en de troepen in revue g-gepasseerd. De stad was verheft. Andere steden maekten toebereidselen om die verjaring te vieren.